

Șantier de dramaturgie



Paul Anghel



Inaugurăm o nouă rubrică a revistei noastre — *Șantier de dramaturgie*. Nu ne e suficientă întrebarea *la ce lucrați, ce aveți în mape, ce-ați depus la secretariatul literar*, dorim o mostră!...

Inițiativa comportă riscul ei: un dramaturg poate socoti fragmentul nesemnificativ, ca și cititorul de altfel; mai mult decât atât, dramaturgul poate retopi fragmentul sau poate renunța la el, în construcția finală. Ce e deci fragmentul? Un termen de referință, o posibilitate de sondaj, o propoziție dintr-un dialog despre teatru, care, și în acest caz, nu se poate dispensa de dialog? Primele întrebări, preliminară fragmentului, le adresăm lui PAUL ANGHEL.

— *La ce lucrați?*

P. A.: — La mai multe lucruri dintr-o dată. Scriu, spre exemplu, o istorie imposibilă a literaturii române.

— *Deci tot istorie, nu ieșiți din acest perimetru, chiar în meditație...*

P. A.: De loc exact, istoria mea desființează criteriul cronologic, face din fenomenul literar, în curgerea lui, un singur și dinamic fenomen contemporan. Varlaam și Nichita Stănescu, Antim Ivireanu și Arghezi, lite-

ratură populară magică și suprarealism; este ambiția de a gândi structural (nu neapărat și structuralist) fenomenul literaturii.

— *Și teatrul?*

P. A.: Scriu la mai multe piese...

— *Din prima, despre Brincoveanu, ne-ați și oferit fragmentul pe care îl publicăm. Cealaltă sau celelalte?*

P. A.: Cealaltă este o piesă-libret, consacrată evenimentului pe care-l vom sărbători

anul viitor: 50 de ani de existență ai P.C.R. E tot o glosă — despre istorie, ca și celelalte, dar realizată într-o altă tehnică, pornind de la aghitka maiakovskiană și împrumutându-i tehnicile colajului, mimei, baletului, filmului.

— *Un reportaj?*

P. A.: Nu, o demonstrație. Reportajul arată, nu demonstrează, or glosa mea își propune să demonstreze, să coasocieze spectatorii în aranjarea termenilor demonstrației, să-i includă jocului, să-i silească să extragă evidențele, în toate felurile. A face din actul gândirii scenice un act de participare publică e una dintre ambițiile teatrului politic.

— *Cum împăcați Brîncoveanul cu lucrul la un text de o asemenea factură?*

P. A.: Materia e aceeași — istoria, adică actul colectiv al trăirii, care are un același palpit, indiferent de timpul circumstanțelor. Pe de altă parte, barocul brîncovenesc mi-a îngăduit să mă mișc, relativ ușor, dintr-o epocă în alta: măscărici, soitari, astrologi, chiromanți, cadru foarte colorat de spectacol popular, ceea ce n-a fost cazul în primele mele două piese. Și pe urmă, mai este încă ceva: de fiecare dată, scriind despre istorie, am sentimentul că scriu drame actuale sau acte dintr-o dramă mai amplă și mai puternică. *Brîncoveanul* se va numi *Zodia balanței* și, după cum sper să se observe, este o urmare a *Săptămânii patimilor*, care e primul act.

— *O trilogie?*

P. A.: Nu m-am gândit la fatidicul trei. Cred că niște probleme sau niște dileme care mă preocupă își vor afla, în sfârșit, soluția prin acest ciclu, ca să pot, în sfârșit, trece la altceva...

— *La ce?*

P. A.: La comedie. Dacă vă amintiți, am debutat, în urmă cu ani, cu o comedie, despre care Radu Popescu a avut cuvinte atingătoare, pe care n-am să le uit. *Sapte inși dintr-o căruță* era o comedie actuală sau o comedie istorică, văzută din unghiul acestei zile. Am recitit textul, multe pagini rezistă, ba pot spune că abia astăzi au haz. Oricum, prin comedie o să mă vindec de istorie, sau, adaptându-l pe Marx, o să mă despart de ea rizînd... pînă la lacrimi sau în hohote.

— *La ce să ne așteptăm deci?*

P. A.: La nimic grav. Voi scrie niște vodeviluri. Primul i l-am și dedicat lui Vasile Alecsandri, primul poet dramatic român. Pentru mine asta va însemna o vîrstă a maturității mele lirice. Foarte tîrziu l-am înțeles pe Alecsandri, și încă nu l-am înțeles deplin pe Aurel Baranga (poate fiindcă îl admir prea mult și mă intimidază!) E limpede însă că nu poți debuta decât în calitate de vulnerat, ca să sfîrșești prin a vulnera (dacă nu ești vulnerabil).

— *Care e punctul dv. vulnerabil?*

P. A.: Cel care urmează. Tocmai de asta îmi și convine tehnica fragmentului, fiindcă piesa în întregime e o mare rană a mea, încă deschisă. Operez încă asupra ei.

— *Cui i-o dedicați?*

P. A.: Întrebarea e oportună. Nu lui Brîncoveanu, ci unui actor, un mare actor pe care îl iubesc și-l prețuiesc imens: Toma Caragiu.

